

Предпазване на местните жители при прилагане на продукти за растителна защита

Една от главните задачи на Френската агенция по храни, околна среда, здраве и безопасност (ANSES) е предпазването на обществото, когато се прилагат продукти за растителна защита. Агенцията оценява експозицията и здравните рискове за работниците и местните жители, като част от своята работа по проучване разрешаването на продукти за пускане на пазара. Един от нейните приоритети е подобряване на знанията относно реалното влияние на пестицидите върху човешкото здраве и околната среда. Поради тази причина, агенцията участва в редица важни научни изследвания.

Оценката на продуктите за растителна защита взема пред вид експозицията на местните жители

Научната оценка на продукти за растителна защита (ПРЗ) за разрешаване на тяхното пускане на пазара, извършвана от ANSES, взема пред вид експозицията на местните жители и минувачите покрай зоните на третиране с пестициди. Това се извършва в съответствие с методологията, която е хармонизирана на Европейско ниво от Европейския орган по безопасност на храните (EFSA), който е отговорен за наличието на здрава и безопасна храна в Европа.

Оценката взема пред вид няколко различни ситуации на експозиция: дермална (през кожата) и инхалационна (при вдишване) експозиция, дължаща се на дрифта при пръскане, по време на прилагането на ПРЗ; експозиция, дължаща се на контакт със замърсените площи и замърсени предмети по време на пръскането; наличие на аерозоли и най-важното – експозиция на деца и други уязвими индивиди в замърсената поради пръскане зона (орално замърсяване, чрез попадане в устата на замърсена ръка или предмет).

Оценките са базирани върху дефиниран модел на експозиция, използващ измервания при актуални условия на употреба, при различни видове култури. Тъй като тези модели, разработени с оборудване за пръскане, което сега се счита за сравнително

неефективно по отношение на намаляването на дрифта и има вероятност да предизвикат по-високи експозиции, те могат да се разглеждат като отразяващи "най-лошите случаи". Понастоящем работата по актуализиране на методологията на EFSA ще позволи да се вземат предвид новите данни за експозиция, измерени с най-новото оборудване за пръскане. За всяка оценка на досие за разрешаване на продажба на продукт, експозицията на минувачите и жителите се оценява на разстояния от 3, 5 и 10 м - за приложения с пулверизатор в случаите на полски култури, и на разстояние 10 м - за овощни градини и лозя с пръскачка. За други методи на кандидатстване трябва да се използва специализирана методология за оценка.

Ако оценената експозиция покаже, че праговете за безопасност, определени с оглед защита на човешкото здраве са надвишени, разрешение за употреба не може да бъде издадено.

В случаите, когато прогнозно оценената експозиция превишава токсикологичните референтни стойности¹, на разстояние 10 м от пръскачката, продуктът не се разрешава. Тази методология за оценка позволява да се определят разстоянията за безопасност, за да се намали експозицията на жителите. За всяко заявление за разрешаване употребата на продукт за растителна защита, подадено от 1 януари 2016 г., ANSES включва минимални разстояния за третиране, които трябва да се спазват. Особено внимание по отношение определяне на разстоянията при пръскане, ANSES препоръчва за продукти, съдържащи активни вещества с предполагаеми канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията ефекти.

През декември 2019 г. ANSES е публикувала становище, относно различните начини за намаляване на експозицията, причинена от дрифта при прилагане на продукти за растителна защита. Експериментални данни са показали, че множество променливи могат да повлияят на дрифта при пръскане. При оценката на риска, направена за разрешаване на продукти, може да се постигне 50% намаляване на дрифта, което осигурява и намалена експозиция. Съществуват и други средства, които могат да помогнат за намаляване на дрифта, но наличните данни са все още недостатъчни, за да бъдат интегрирани в оценката на риска. Поради това, Агенцията препоръчва насърчаване на методи, които ограничават дрифта, като анти-дрифт дюзи, които служат

¹ Токсикологичната референтна стойност е величина, под чиято стойност не може да се очаква негативен ефект върху човешкото здраве, съгласно научните изследвания

за намаляване на експозицията на околната среда. ANSES също препоръчва провеждането на допълнителни проучвания, които имат за цел да осигурят по-добра документация на експозицията чрез включване на различни параметри, които влияят на дрифта, като: вида на използваното оборудване за пръскане, използването на анти-дрифт дюзи, обем на пръскане, скорост на пръскане по време на прилагане на ППЗ и скоростта на вятъра.

Оценката на ППЗ не приключва с оценката на риска

Схемата за фитотоксикологична бдителност, създадена от ANSES през 2016 г., има за цел да организира мониторинга на всички възможни неблагоприятни последици за здравето или околната среда от продуктите за растителна защита. Схемата се основава на случаи, докладвани от лекари, други здравни професионалисти и потребители, както и върху мониторинга на набор от параметри, като наличието на пестициди във вода, храна или въздух. Всяка нова информация, по-специално по отношение на неблагоприятните ефекти на даден продукт, може да доведе до преразглеждане на разрешението за употреба на този продукт, по всяко време. Благодарение на събирането на тези данни, множество продукти са били изтеглени от пазара. Агенцията остава особено бдителна по отношение на потенциалния ефект от експозиция от пестициди и също така финансира редица научни изследвания като част от нейните дейности по фитотоксикологична бдителност, за да получи допълнителни знания и да прецизира своите оценки на риска.

По отношение на експозицията при вдишване, през юни 2018 г. ANSES е стартирала кампания за измерване на остатъците от пестициди във въздуха в партньорство с други организации. Анализирани са около 80 вещества на 50 различни места във Франция и откъдето територии, което води до общо около 1500 проби, събрани през продължителността на кампанията. Тези измервания ще предоставят нови данни за експозицията и ще бъдат използвани за определяне на стратегия за мониторинг на пестициди в атмосферния въздух. Първоначален доклад е планиран за публикуване през 2020 г.

Също така, ANSES съфинансира проучване, което използва националния регистър на педиатричните ракови заболявания за анализ на географски и статистически зависимости между раковите заболявания в детска възраст и близостта на жилищата до места, където се извършват селскостопански дейности.

Агенцията е и съвместен ръководител на проучване, относно опасността от замърсяването с пестициди за хора, живеещи в близост до места, където се отглеждат

селскостопански култури. Това проучване включва също и компонент за екологични измервания на пестицидите, най-вече във въздуха и в домашния прах.

Източник:

Protecting local residents when plant protection products are applied
<https://www.anses.fr/en/content/protecting-local-residents-when-plant-protection-products-are-applied>

Други информации в областта на пестицидите и тяхното влияние могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Ирена Богоева
нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

30.01.2020 год.